

Suomen Kansanopistoyhdistys
Finlands Folkhögskolförening

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Viite: Asianumero VN/14518/2020

Suomen Kansanopistoyhdistys kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutettavan ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia, lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ja lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä.

Esityksen mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitusosuudet säilytettäisiin varainhoitovuoden 2020 tasossa ja perusrahoituksen harkinnanvaraisina korotuksina myönnettäviä määräaikaista lisämäärärahoja koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Esityksen mukaan perusrahoituksen osuus olisi 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia. Lisäksi talousarviossa päätettävät määräaikaista lisäykset, jotka jaetaan perusrahoituksen harkinnanvaraisina korotuksina, eivät jatkossa alentaisi perusrahoituksen suoritekohtaista rahoitusta eli niin sanottua opiskelijavuoden hintaa.

Suomen Kansanopistoyhdistys pitää hallituksen esittämiä muutoksia hyvänä. Kansanopistoyhdistys kannattaa ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen säilyttämistä 70 prosentissa, suoritusrahoituksen osuutta 20 prosentissa ja vaikuttavuusrahoituksen osuutta 10 prosentissa. Katsomme, että riittävän suuri perusrahoituksen osuus turvaa koulutuksen järjestäjien rahoitusta ja ennakoitavaa pohjaa pitkäjänteiselle koulutuksen järjestämiselle.

Luonnoksen perustelutekstissä hallituksen esitykseksi todetaan, että perusrahoitusosuus turvaa koulutuksen järjestämismahdollisuudet sellaisille opiskelijoille, joiden oppimisvalmiudet ja todennäköisyys tutkinnon suorittamiseen ja työllistymiseen on muita heikompi. Lisäksi valmisteltu oppivelvollisuuden laajentaminen tuo koulutuksen piiriin sellaisia nuoria, jotka muutoin jäisivät koulutuksen ulkopuolelle ja jotka todennäköisesti tarvitsevat keskimääräistä enemmän opetusta ja ohjausta. Kansanopistojen ammatilliseen koulutukseen hakeutuu nuoria, jotka tarvitsevat ohjausta ja tukea opintojensa ja elämänhallintataitojensa edistämiseen. Riittävän suurella perusrahoitusosuudella voidaan tukea tällaisten opiskelijoiden opintojen etenemistä ja tutkinnon suorittamista.

Kansanopistoyhdistys katsoo, että suoriterahoituksen osalta 20 % osuus on riittävä motivoimaan koulutuksen järjestäjiä koulutuksen tehokkaaseen organisointiin, mutta ei ylikorosta suoritusten merkitystä. Lyhyen arviointijakson perusteella kansanopistojärjestäjät ovat kyenneet tukemaan

opiskelijoita siten, että tutkinnonosia ja tutkintoja syntyy. Vaikuttavuusrahoituksen ongelmana on palautteiden luotettavuus ja objektiivisuus. Järjestelmästä on vähän kokemuksia ja sen osuutta rahoituksessa ei tule painottaa enempää. Uuden, kokeiluasteella olevan, palautejärjestelmän merkitys on jo vaikuttavuusrahoituksen 10 %-yksikön osuudella suuri.

Rahoituslakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että talousarviossa päätetyt määräaikaiset lisäykset, jotka jaetaan perusrahoituksen harkinnanvaraisina korotuksina, eivät jatkossa alentaisi perusrahoituksen suoritekohtaista rahoitusta.

Kansanopistoyhdistys kannattaa esitettyä muutosta ja katsoo sen tukevan oppilaitosten mahdollisuuksia ennakoita rahoitustaan ja selkiyttävän ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää.

Esityksessä lainsäädäntöä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että opiskelija- ja työelämäpalautteen keräämisessä voitaisiin ottaa käyttöön automaattiset palautejärjestelmät. Esityksessä ehdotetaan myös työelämäpalautteen käyttöönottoa siirrettäväksi vuodelle eli vuoteen 2023, jolloin työelämäpalautteen keräämisessä voitaisiin suoraan siirtyä automaattiseen palautejärjestelmään. Valtakunnallista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että koulutuksen järjestäjien tulisi tallentaa opiskelijoiden ja vastuullisten työpaikkaohjaajien sähköpostiosoitteet Koski-tietovarantoon ja niitä voitaisiin käyttää palautekyselyjen lähettämisessä. Samassa yhteydessä tarkennettaisiin myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, jotta Opetushallituksen tehtävä palautteiden keräämisessä määriteltäisiin lain tasolla.

Suomen Kansanopistoyhdistys kannattaa esityksessä ehdotettuja muutoksia. Kansanopistoyhdistys katsoo myös, että työelämäpalautekyselyn lähettämisessä olisi hyvä tiedottaa työpaikkoja siitä, kehen opiskelijaan tai koulutuksen järjestäjään kysely liittyy. Mikäli kysely menee irrallisena ohjaajalle tai arvioijalle, työpaikalla ei välttämättä osata yhdistää kyselyä oikeaan opiskelijaan. Tällöin kyselyn vastaukset voivat jäädä saamatta.

Helsingissä 17.8.2020

Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry

Tytti Pantsar
toiminnanjohtaja

Anni Henricson
suunnittelija